

[Orla Møller.]

en mulighed for at dispensere. Så vidt det fremgår af den besvarelse, som ministeren har givet på dette spørgsmål, er det i realiteten umuligt at administrere noget sådant. Det skyldes ikke alene spørgsmålet om den øgede administration, der i så tilfælde vil blive tale om, og vanskelighederne med kontrollen, som vil blive ganske overordentlig store, men også at det vil være meget vanskeligt for ikke at sige umuligt at opstille nogen kriterier for yderligere fritagelser. Og hvis man for at hjælpe finansministeren i den situation tænker sig den udvej, at det kunne ske efter en forhandling med udvalget, så ville udvalget i realiteten komme til at sidde som et administrativt led; det kan simpelt hen ikke være meningen, og det er heller ikke muligt.

Jeg vil godt komme med nogle bemærkninger om det indtryk, man kan få af de mange indvendinger, der er rejst imod lovgivningen. Det, jeg først vil pege på, er, at man i alle de mange henvendelser, vi har fået, anskuer hele problematikken ud fra den enkelte fabriks eller den enkelte virksomheds situation, og det er naturligvis virksomhedernes ret at gøre det, men det må være politikernes ret at forsøge at se detaljerne i en større sammenhæng. Vi kan naturligvis ikke nægte, at der i enkelttilfælde kan forekomme uheldige virkninger, men det er efter min opfattelse proportionsforvridning, hvis man hænger sig i detaljerne og ikke fastholder hovedhensigten med loven. Det er naturligvis i alle henseender ubehageligt, hvis man kan påpege, at der i visse situationer kan opstå vanskeligheder i beskæftigelsen for 10 eller 20 eller 100 mand, men man må ikke i den forbindelse glemme, at hvis en lovgivning af denne art ikke blev gennemført, kunne der være risiko for, at meget større grupper af beskæftigede her i landet kom i farezonen, og det er en meget væsentlig ting at se på, når man skal vurdere helheden i forhold til de forskellige enkeltheder.

Der er en ting mere under dette udvalgsarbejde, der har gjort et vældigt indtryk. Det er de meget optimistiske bemærkninger, som er kommet frem med hensyn til beskæftigelsessituationen her i landet, og det vil ikke være rigtigt efter halvandet års forløb at give denne lovgivning skylden, hvis disse

meget optimistiske forhåbninger ikke kommer til at svare til virkeligheden, for så vil det hænge sammen med andre ting. Men ingen, der har siddet i dette udvalg og været med i dette arbejde, kan undlade at løfte hatten for dansk erhvervsliv for alle de ideer, der er opstået, og for alle forsøg, der er gjort på at skabe en eksportproduktion.

Samtidig kunne man godt få lyst til at sige, at det er egentlig ejendommeligt, så lidt koordination der egentlig er, når det kommer til stykket, for adskillige af de ting, der importeres og dermed skaber vanskeligheder for vores betalingsbalance, ville ganske givet med en stærkere koordination mellem grupperne i erhvervslivet kunne være produceret her i landet.

Så skal jeg til sidst slutte med et par generelle bemærkninger. Denne lovgivning er af meget kort varighed, halvandet år, og derfor vil det for mig være temmelig urimeligt, hvis man i særlig grad trækker maskinsituationen ud og hævder, at loven har så skadelige virkninger for indførslen af maskiner til produktionen, at den dermed burde forkastes. Jeg vil simpelt hen vægre mig ved at tro, at halvandet års stop eller bremse på dette område skulle medføre de store skadevirkninger. Og med hensyn til produktionen i erhvervslivet vil jeg også finde det rimeligt at sige: der må være meget begrænsede virkninger, når det drejer sig om en lov af så kort varighed som denne. Hvis lovgivningen var tænkt permanent, ville disse to indvendinger efter min opfattelse være de allermost væsentlige, men den er altså af midlertidig karakter. Jeg føler mig overbevist om, at denne lov er en nødvendighed, og jeg er overbevist om, at den har gavnlige virkninger. Derfor skal jeg på mit partis vegne anbefale lovforslaget med de af ministeren stillede ændringsforslag til vedtagelse.

Hans Kjær: Da vi for 7 uger siden behandlede loven om midlertidig importafgift, udtalte den socialdemokratiske ordfører, hr. Orla Møller, efter det rekordagtige deputationsfremmøde — en rekord, der ikke holdt længe — at der efter hr. Orla Møllers opfattelse var taget rimeligt hensyn til alle de betragtninger, der var fremført over for udvalget, ved de ændringsforslag, der ved denne lighed blev gennemført. Da så fi-